

BURKINA FASO

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia dla
ludności cywilnej

DPU-WIKP-424/516/2024
15.09.2025

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Burkina Faso.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: 23 mln^[1]

Skład etniczny: Mossi 53,7%, Fulanie (Peul) 6,8%, Gurunsi 5,9%, Bissa 5,4%, Gurma 5,2%, Bobo 3,4%, Senufo 2,2% i inni.^[2]

Skład religijny: muzułmanie 63,8%, katolicy 20,1%, animiści 9%, protestanci 6,2%, inni 0,2%, ateści 0,7%.^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Burkina Faso swoją tradycję państwową czerpie od efemerycznych, etnicznych królestw, które istniały na tym terenie od średniowiecza, tworzonych głównie przez plemiona Mossi i Gurma. W XIX w. utworzono na tym terenie francuski protektorat, a niepodległość Burkina Faso odzyskało w 1960 r., początkowo jako kraj o nazwie Górna Wolta. Nazwa Burkina Faso obowiązuje od 1984 r. Od momentu uzyskania niepodległości kraj był areną licznych zamachów stanu, aż do objęcia władzy przez prezydenta **Blaise Compaore**, który sprawował ten urząd 27 lat (1987-2014).^[4]

Po jego obaleniu, Burkina Faso ponownie wstąpiło na ścieżkę niestabilności politycznej i zamachów stanu. W 2022 r. zawieszona została dotychczasowa konstytucja. Dnia 1 marca 2022 r. przyjęta została tzw. Karta przejściowa, opracowana po konsultacjach między rządzącą juntą, partiami politycznymi, związkami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, zakładająca trzyletni okres przejściowy, zanim zostaną przeprowadzone nowe wybory.^[5] W maju 2024 r. przedłużono okres przejściowy o kolejne 5 lat.^[6]

¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

⁵ Africa News, Burkina Faso: Transition assembly sworn in, 23.03.2022, <https://www.africanews.com/2022/03/23/burkina-faso-transition-assembly-sworn-in/>

⁶ Reuters, Burkina Faso extends junta rule by five years, 26.05.2024, <https://www.reuters.com/world/africa/burkina-faso-extends-junta-rule-by-five-years-2024-05-25/>

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Kraj podzielony jest na 13 regionów: Boucle du Mouhoun, Cascades, Centre, Centre-Est, Centre-Nord, Centre-Ouest, Centre-Sud, Est, Hauts-Bassins, Nord, Plateau-Central, Sahel, Sud-Ouest.^[7]

Mapa. Podział administracyjny Burkina Faso^[8]

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa. Ostatnie wybory prezydenckie w Burkina Faso odbyły się w dniu 22 listopada 2020 r.^{[9][10][11]} Wygrał je **Roch Kaboré**, który ubiegał się o reelekcję, zdobywając 57,9% głosów.^[12] Kolejne wybory prezydenckie były przewidziane na 2025 r., jednak dnia 24 stycznia 2022 r. w Burkina Faso miał miejsce zamach stanu. Wojsko aresztowało prezydenta Rocha Kaboré i przejęło władzę w państwie. Przewrót był skutkiem frustracji w siłach zbrojnych z powodu niezdolności władz do skutecznej walki z ekstremistami islamskimi.^[13]

⁷ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

⁸ Wikimedia, Map of administrative divisions of Burkina Faso, CC BY-SA 3.0, 29.10.2012, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Burkina_Faso_administrative_divisions_-_de_-_colored.svg

⁹ France24, Burkina Faso votes in presidential election in the shadow of jihadist violence, 22.11.2020, <https://www.france24.com/en/africa/20201122-burkina-faso-votes-in-presidential-election-under-shadow-of-jihadist-violence>

¹⁰ Voanews, Polls Close in Burkina Faso Elections, 22.11.2020, <https://www.voanews.com/africa/polls-close-burkina-faso-elections>

¹¹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

¹² CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

¹³ PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Zamach wojskowy w Burkina Faso, 28.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/zamach-wojskowy-w-burkina-faso>

Dnia 30 września 2022 r. doszło do kolejnego zamachu stanu w Burkina Faso. Nowym tymczasowym prezydentem został kapitan armii **Ibrahim Traore**, który po przejściu władzy, rozwiązał rząd. Traore ogłosił ponadto, że konstytucja zostaje zawieszona, a granice Burkina Faso zamknięte. Wprowadził również godzinę policyjną.^{[14][15][16][17]}

W połowie października 2022 r. Zgromadzenie Narodowe przyjęło uchwałę, zgodnie z którą Ibrahim Traore został uznany tymczasowym prezydentem oraz naczelnym szefem sił zbrojnych Burkina Faso.^{[18][19]}

Rząd i premier. Po przejściu władzy przez wojsko powołany został rząd przejściowy. Od 21 października 2022 r. na stanowisko premiera powołano **Joachima Kylem de Tanbela**.^[20] 7 grudnia 2024 r. prezydent zdymisjonował Tanbelę, nie podając powodów.^[21] Na to stanowisko wyznaczono następnie **Rimtalba Jean Emmanuel Ouédraogo**, który powołał nowych ministrów.^[22]

Parlament i wybory parlamentarne. Przed zamachami stanu, do których doszło w 2022 r., władza ustawodawcza sprawowana było przez jednoizbowy parlament wybierany w wyborach bezpośrednich na okres 5 lat.^[23]

Dwa miesiące po wojskowym zamachu stanu, do którego doszło w Burkina Faso w styczniu 2022 r. został powołany nowy parlament – **Zgromadzenie przejściowe** – organ składający się z 71 osób. 21 mianowanych zostało przez prezydenta, a pozostała część wybrana została przez siły bezpieczeństwa, ugrupowania obywatelskie, partie polityczne i 13 regionów kraju.^[24]

SYSTEM PRAWNY

System prawny w Burkina Faso wzorowany jest na modelu francuskim, jednak obecne są elementy prawa zwyczajowego.^[25]

¹⁴ Institute for Security Studies, Security priorities for Burkina Faso's new transition, 13.10.2022, <https://issafrica.org/iss-today/security-priorities-for-burkina-fasos-new-transition>

¹⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

¹⁶ Le Monde, Burkina Faso's military leader ousted in second 2022 coup, 30.09.2022, https://www.lemonde.fr/en/le-monde-africa/article/2022/09/30/burkina-faso-soldiers-announce-junta-leader-turned-president-has-been-overthrown_5998728_124.html

¹⁷ Article 19, Burkina Faso: Military coup is a blow to stability and threatens human rights, 05.10.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2079688.html>

¹⁸ AP News, Burkina Faso's latest coup leader named transition president, 15.10.2022, <https://apnews.com/article/russia-ukraine-ouagadougou-army-west-africa-61117eda89020549ee119f7d9685bact>

¹⁹ VOA (Voice of Asia), News, Burkina Faso's Traore Named Transition President, 14.10.2022, <https://www.voaafrica.com/a/burkina-faso-opens-talks-on-future-after-coup-turmoil/6789985.html>

²⁰ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

²¹ BBC News, Military leader dissolves Burkina Faso's government, 07.12.2024, <https://www.bbc.com/news/articles/ckg11z1rn7no>

²² ADF News, Government Shakeups in Burkina Faso, Mali Reveal Cracks in Military Rule, 14.01.2025, <https://adf-magazine.com/2025/01/government-shakeups-in-burkina-faso-mali-reveal-cracks-in-military-rule/>

²³ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

²⁴ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

²⁵ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

KARA ŚMIERCI

Burkina Faso należy do grona państw, w których utrzymana jest kara śmierci. W 2018 r. władze kraju usunęły karę śmierci z Kodeksu karnego w przypadku zwykłych przestępstw, jednakże najwyższy wymiar kary pozostał w Wojskowym Kodeksie Sprawiedliwości. Kara śmierci nie jest jednak wykonywana. Według danych Amnesty International, od 1998 r. w Burkina Faso nie przeprowadzono żadnej egzekucji.^[26] Co więcej, aktualnie w ośrodkach detencyjnych nie ma więźniów, którzy czekali na wykonanie wyroku.^[27]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

W 2023 r. na terenie Burkina Faso w wyniku różnych przypadków naruszenia bezpieczeństwa, zginęło w sumie 8,5 tys. osób, natomiast w 2024 r. ilość wszystkich ofiar wyniosła 7,5 tys. W pierwszej połowie 2025 r. zginęło w sumie 3,3 tys. osób. Najwięcej zginęło na skutek ataków nielegalnych ugrupowań zbrojnych i w wyniku bezpośrednich starć między partyzantami a wojskiem rządowym. Starcia miały miejsce przede wszystkim na północy kraju, w regionach Est, Centre – Nord, Boucle du Mouhoun i Sahel.^[28]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Za bezpieczeństwo zewnętrzne w Burkina Faso odpowiadają siły zbrojne, które mają także decydujący wpływ na politykę wewnętrzną w kraju. Od momentu powstania państwa w 1960 r., wojsko przeprowadziło w sumie 8 udanych zamachów stanu, w tym dwa od 2022 r. Ponadto armia wspomaga wewnętrzne siły bezpieczeństwa w przywracaniu porządku publicznego, zwalczaniu przestępczości, zabezpieczaniu granicy i w działaniach anty-terrorystycznych.^[29]

W 2023 r. władze Burkina Faso ogłosiły, że wraz z innymi krajami regionu - Nigrem i Mali – utworzyły regionalny sojusz obronny o nazwie **Alliance of Sahel States (AES)**, w celu wspólnego zwalczania islamistów. Wcześniej wszystkie te kraje zerwały swoje związki z Francją i zrezygnowały z francuskich baz wojskowych.^[30]

Brak jest obecnie informacji na temat zaangażowania wojsk Burkina Faso poza granicami kraju, jak również na temat interwencji obcych wojsk w Burkina Faso. Jednakże dostępne są informacje na temat zaangażowania rosyjskich grup

²⁶ Amnesty International (AI), Death Sentences and Executions 2021, <https://www.ecoi.net/en/document/2073393.html>

²⁷ Amnesty International (AI), Death Sentences and Executions 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

²⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2023-20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

²⁹ CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>

³⁰ BBC News, Niger, Mali and Burkina Faso to form joint force to fight jihadists, 07.03.2024, <https://www.bbc.com/news/world-africa-68498472>

najemniczych na terenie kraju, wysłanych w celu „ochrony prezydenta Traore, a także ludności kraju przed atakami terrorystów”.^[31]

Siły wojskowe korzystają także ze wsparcia ochotniczych oddziałów samoobrony o nazwie **Volontaires pour la défense de la patrie, (VDP)**.^[32] W 2022 r. władze Burkina Faso ogłosiły, że udało im się zrekrutować około 90 tys. osób w szeregi VDP w celu ochrony wiosek przed partyzantami.^[33]

Burkina Faso przez długi czas było wolne od islamskiego ekstremizmu i walk wewnętrznych. Zmieniło się to jednak po infiltracji dokonanej przez dżihadystów z sąsiedniego Mali i krwawych zamachach w 2016 i 2017 r. w stolicy kraju Wagadugu. Ugrupowania zbrojne powiązane z Al-Kaidą i tzw. Państwem Islamskim dokonują ataków na żołnierzy oraz ludność cywilną.^{[34][35][36]} Dotyczy to zwłaszcza takich ugrupowań jak powiązany z Al-Kaidą **Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin (JNIM)** oraz **Państwo Islamskie w prowincji Sahel (PI Sahel)**. JNIM jest najaktywniejszą organizacją partyzancką w Burkina Faso. Jej oddziały są obecne w 11 z 13 regionów kraju. Natomiast inna islamska organizacja, PI Sahel działa obecnie głównie na wschodzie kraju, na pograniczu z Nigrem i Mali.^[37]

Partyzanci atakują oddziały wojska i VDP, starając się zniechęcić cywilów od wstępowania do oddziałów samoobrony.^[38] Ponadto przeprowadzają różne akcje dywersyjne: niszczenie symboli państwowych, ataki na cywilów i obiekty cywilne (takie jak wieże telefonii komórkowej, wodociągi, mosty wzdłuż głównych tras międzymiastowych i biura rządowe^[39]), porwania, a także wprowadzają różnego rodzaju blokady dróg i miast, wywierając presję ekonomiczną na miejscową ludność.^[40] Grupy rebelianckie nakładają podatki na wszystkie przepływy towarowo-pieniężne, zarówno legalne, jak i nielegalne – przez terytoria znajdujące się pod ich wpływem, a także pozyskują środki finansowe poprzez wymuszenia i protekcję. Niektóre oddziały są bezpośrednio zaangażowane w rzemieślnicze wydobycie złota, porwania dla okupu i rabunek bydła, które stanowią ważne źródła finansowania. Czerpią dochody także z kradzieży pojazdów. Paliwo, samochody i motocykle są szczególnie kluczowymi towarami.^[41]

³¹ Foreign Policy, Is Africa Corps a Rebranded Wagner Group?, 07.02.2024, <https://foreignpolicy.com/2024/02/07/africa-corps-wagner-group-russia-africa-burkina-faso/>

³² CGRS-CEDOCA (Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (Belgium), Burkina Faso: Situation sécuritaire, 17.09.2024, https://www.cgra.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_burkina_faso_situation_securitaire_20240917.pdf

³³ ISW (Institute for the Study of War), 03.07.2024, <https://www.understandingwar.org/backgrounder/africa-file-july-3-2024-boko-haram-resurgence-jnim-onslaught-burkina-faso-al-shabaab>

³⁴ TVPinfo, Dżihadysty zaatakowali cywilów. Jest wiele ofiar, 05.02.2019, <https://www.tvp.info/41168709/dzihadysty-zaatakowali-cywilow-jest-wiele-ofiar>

³⁵ WNP, Burkina Faso wybiera prezydenta i parlament, 22.11.2020, <https://www.wnp.pl/rynki-zagraniczne/burkina-faso-wybiera-prezydenta-i-parlament,433186.html>

³⁶ Europarlament, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html

³⁷ Global Crime Index, Burkina Faso, 2023, https://ocindex.enactafrica.org/country/burkina_faso

³⁸ ISW (Institute for the Study of War), 03.07.2024, <https://www.understandingwar.org/backgrounder/africa-file-july-3-2024-boko-haram-resurgence-jnim-onslaught-burkina-faso-al-shabaab>

³⁹ USDOS (US Department of State), Country Report on Terrorism 2023 - Chapter 1 - Burkina Faso, 12.12.2024, <https://www.state.gov/reports/country-reports-on-terrorism-2023/burkina-faso/>

⁴⁰ Foreign Policy, Is Africa Corps a Rebranded Wagner Group?, 07.02.2024, <https://foreignpolicy.com/2024/02/07/africa-corps-wagner-group-russia-africa-burkina-faso/>

⁴¹ Global Crime Index, Burkina Faso, 2023, https://ocindex.enactafrica.org/country/burkina_faso

W maju 2021 r. armia Burkina Faso rozpoczęła zakrojoną na szeroką skalę operację wojskową przeciw nielegalnym ugrupowaniom zbrojnym.^[42] Działania te nie przyniosły jednak oczekiwanych rezultatów, co spowodowało że w styczniu 2022 r. w Burkina Faso doszło do zamachu stanu.^{[43][44]} Przewrotowi towarzyszyły manifestacje poparcia ze strony mieszkańców domagających się bezpieczeństwa i ambiwalentna postawa wpływowych ruchów obywatelskich, wyrosłych na fali rewolucji z 2014 r. (w roku tym miała miejsce rewolucja, która obaliła dyktaturę Blaise'a Compaore).^[45] Od początku 2022 r. dżihadysty kontynuują ekspansję terytorialną, mimo prowadzonej ofensywy wojskowej.^{[46][47]}

W 2024 r. sytuacja nadal się pogarszała. Pomimo działań lądowych wojska oraz oddziałów VDP, mających powstrzymać dżihadystów, cel ten nie został zrealizowany. Ataki na cywilów przybrały na sile. Autorytarne władze wojskowe również nie poradziły sobie, jak do tej pory, z problemem.^[48] Na początku 2025 r. walki toczyły się głównie w regionach Boucle de Mouhoun i Sahel.^[49]

W połowie 2025 r. JNIM przejął kontrolę nad miasteczkami wokół regionalnych stolic i zagroził ich przejściem. Dotyczy to w szczególności miasteczek: Dori (Sahel), Ouahigouya (Nord), Fada N'Gourma (Est), Kaya (Centre-Nord), Dédougou (Boucle du Mouhoun). Grupa ma jednak nadal niewielkie wpływy w regionach miejskich.^[50]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

Aktualnie stan wyjątkowy obowiązuje w regionach: Centre-Est, Est, Centre Nord, Nord, Boucle du Mouhoun, Sahel, Hauts-Bassins, Cascades. Środek ten daje siłom bezpieczeństwa dodatkowe uprawnienia do przeszukiwania domów i ograniczenia swobody przemieszczania się. Ponadto władze lokalne mogą także wprowadzać zaostrome środki bezpieczeństwa na obszarach podlegających ich kompetencjom.^[51]

⁴² BBC News, Burkina Faso attack: At least 160 killed in village raid, 06.06.2021, <https://www.bbc.com/news/world-africa-57368536>

⁴³ PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Zamach wojskowy w Burkina Faso, 28.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/zamach-wojskowy-w-burkina-faso>

⁴⁴ Euroactiv, Burkina Faso: Wojskowy przewrót jeszcze bardziej komplikuje sytuację w Afryce Subsaharyjskiej, 26.01.2022, <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/wojskowy-przewrot-w-burkina-faso-jeszcze-bardziej-komplikuje-sytuacje-z-afryce-subsaharyjskiej/>

⁴⁵ PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Zamach wojskowy w Burkina Faso, 28.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/zamach-wojskowy-w-burkina-faso>

⁴⁶ Institute for Security Studies, Security priorities for Burkina Faso's new transition, 13.10.2022, <https://issafrica.org/iss-today/security-priorities-for-burkina-fasos-new-transition>

⁴⁷ ICG (International Crisis Group), An Initial Assessment of Burkina Faso's Transitional Leadership, 14.09.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2079016.html>

⁴⁸ ADF News, Government Shakeups in Burkina Faso, Mali Reveal Cracks in Military Rule, 14.01.2025, <https://adf-magazine.com/2025/01/government-shakeups-in-burkina-faso-mali-reveal-cracks-in-military-rule/>

⁴⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-31.12.2024, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁰ International Crisis Group, On the Horizon: June - November 2025; Burkina Faso, 06.2025, <https://www.crisisgroup.org/sites/default/files/2025-06/oth-burkina-faso-june-2025.pdf>

⁵¹ DFAT (Department of Foreign Affairs and Trade), Burkina Faso Travel Advice 17.12.2024, <https://www.smarttraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>

ANALIZA STATYSTYCZNA

⁵⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-31.12.2024, dane pobrano 30.06.2025. <https://acleddata.com/data-export-tool>

Prowincja (admin1)	Suma elementów liczba ofiar
Boucle du Mouhoun	535
Sahel	315
Est	227
Centre-Est	56
Centre-Nord	27
Hauts-Bassins	11
Nord	10
Centre-Ouest	7
Cascades	3
Centre	0
Sud-Ouest	0
Suma	1191

Tabela. Liczba śmiertelnych ofiar cywilnych w poszczególnych jednostkach administracyjnych Burkina Faso w okresie: 01.01.2024-31.01.2024 (tabela przygotowana przez WIKP w programie PowerBI, na podstawie danych ACLED)^[55]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

Zagrożeniem dla cywilów w Burkina Faso są operacje wojskowe przeciwko bojownikom islamskim armii Burkina Faso i Nigru wzdłuż wspólnej granicy. Towarzyszą im doniesienia o atakach wymierzonych w ludność cywilną, w wyniku których zginęły setki osób.^[56]

Od początku 2022 r. ochotnicze bojówki i żołnierze winni byli śmierci setek cywilów, na skutek coraz liczniejszych, masowych egzekucji. Przykładowo, w dniu 11 grudnia 2023 r. siły zbrojne Burkina Faso przeprowadziły operację lądowo-powietrzną przeciwko członkom JNIM w Baraboue i Peregoli. Zabitych zostało co najmniej 230 członków ww. grupy zbrojnej, jednak według świadków w wyniku starć zginęło także od 220 do 300 cywilów, głównie kobiet oraz dzieci.^[57]

⁵⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-31.12.2024, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁶ ACLED, Persistent, Expanding, and Escalating Instability, <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/sahel/mid-year-update/>

⁵⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2024-31.12.2024, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

29 lutego 2024 r. w rezultacie wojskowej operacji zbrojnej, prawdopodobnie żołnierze spalili dwie wsie w okolicach miejscowości Komandjari, zabijając około 150 osób, w tym kobiety i dzieci.^[58]

Koło 6 maja 2024 r. konwój wojskowy, eskortujący dostawę żywności, zabił około 100 osób w wioskach w okolicach Komandjari. Podobna sytuacja miała miejsce 8 maja 2024 r. w okolicach miejscowości Sebba, gdzie zginęło kolejnych 79 osób.^[59]

Przypadki śmierci ludności cywilnej są pretekstem dla ekstremistów, którzy wykorzystują je jako usprawiedliwienie dla dalszych ataków.^[60]

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W ostatnich latach Burkina Faso zastąpiło Mali jako epicentrum islamistycznej przemocy wobec ludności cywilnej w Sahelu.^[61] W atakach na dużą skalę na ludność cywilną najbardziej aktywnym podmiotem pozostaje Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin – JNIM, odkąd przeprowadziło w pierwszej połowie 2022 r. niemal ogólnokrajową ofensywę, dokonując ponad 400 ataków w 10 z 13 regionów kraju.^[62] Nielegalne ugrupowania zbrojne, w tym w szczególności JNIM, stosują improwizowane ładunki wybuchowe, zasadzki, a także zabójstwa na zlecenie.^[63]

Według analizy Afrykańskiego Centrum Studiów Strategicznych (ACSS) od zamachów stanu, które wyniosły do władzy kapitana Ibrahima Traoré w październiku 2022 r., liczba ofiar śmiertelnych terroryzmu w Burkina Faso mogła wzrosnąć nawet trzykrotnie.^{[64][65]} Prawie dwie trzecie cywilów zabitych przez bojówki islamistyczne straciło życie w regionach Burkina Faso graniczących z Mali.^{[66][67]} W 2024 r. liczba ofiar cywilnych, przypisywanych JNIM przekroczyła 1 tys. osób.^[68]

Dnia 6 kwietnia 2023 r. członkowie PI Sahel zaatakowali wioskę Kourakou (Seytenga, Seno) zabijając 34 osoby oraz raniąc wiele innych.^[69]

⁵⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2023-20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁵⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2023-20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶⁰ ADF, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>

⁶¹ House of Commons Library, Burkina Faso: Second coup of 2022, 19.10.2022, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9633/>

⁶² ACLED, Persistent, Expanding, and Escalating Instability, <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/sahel/mid-year-update/>

⁶³ USDOS (US Department of State), Country Report on Terrorism 2023 - Chapter 1 - Burkina Faso, 12.12.2024, <https://www.state.gov/reports/country-reports-on-terrorism-2023/burkina-faso/>

⁶⁴ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

⁶⁵ ADF, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>

⁶⁶ ACLED, Persistent, Expanding, and Escalating Instability, <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/sahel/mid-year-update/>

⁶⁷ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

⁶⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2023-20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁶⁹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2023-20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

W dniu 4 września 2023 r. członkowie Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin (JNIM) zaatakowali miasto Koumbri zabijając 53 osoby.^[70]

Pod koniec listopada 2023 r. bojownicy Jama'at Nusrat al-Islam wal Muslimin (JNIM) zaatakowali bazę wojskową, domy i obozy osób wewnętrznie przesiedlonych w mieście Djibo, zabijając co najmniej 40 cywilów i raniąc ponad 42 innych.^[71] Do podobnych ataków, w których ofiarami były dziesiątki cywilów dochodziło również w grudniu 2023 r.^[72]

6 czerwca 2024 r. partyzanci z JNIM zabili 51 cywilów w miejscowości Ban. Był to odwet po tym, jak mieszkańcy wioski zdecydowali się dołączyć do VDP.^[73]

Z kolei 24 sierpnia 2024 r. JNIM dokonało masakry co najmniej 133 osób w mieście Barsalogho w Burkina Faso, w większości cywilów zmuszonych przez wojsko do budowy okopu w celu ochrony miasta z bazą wojskową.^[74]

5 kwietnia 2025 r. bojownicy JNIM napadli wioskę Gonon w regionie Boucle du Mouhoun, po tym jak część mieszkańców przystąpiła do oddziałów VDP. Bojownicy zabili ponad 100 osób, porwali dziesiątki młodych ludzi i zniszczyli wioskę.

DZIAŁANIA ODWETOWE

Ludność cywilna w Burkina Faso staje się także ofiarą aktów odwetowych ze strony wojska i sojusznicznych bojówek. Co więcej siły zbrojne są oskarżane o różne przypadki łamania praw człowieka oraz pozasądowe zabójstwa.^[75]

W kwietniu 2023 r. mężczyźni noszący mundury armii zabili 136 osób w północnej społeczności Karma. Wśród zabitych były kobiety i dzieci. Ofiary ataku były oskarżane o współpracę w członkami Jama'at Nusrat al-Islam wal-Muslimin (JNIM).^[76]

W listopadzie 2023 r. wspierane przez państwo bojówki VDP przeprowadziły operacje wojskowe przeciwko JNIM w kilku regionach, w tym w Boucle du Mouhoun, na Środkowym Wschodzie, na Środkowej Północy, na Wschodzie i w Sahelu. Według doniesień co najmniej 70 cywilów, głównie dzieci, osób starszych i kobiet, zginęło w ataku dokonanym przez żołnierzy we wsi Zaongo w regionie Środkowo-Północnym.^[77]

⁷⁰ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Regional Overview Africa September 2023, 05.10.2023, <https://acleddata.com/2023/10/05/regional-overview-africa-september-2023/>

⁷¹ France24, Dozens killed in attack by armed groups in Burkina Faso, UN says, 28.11.2023, <https://www.france24.com/en/africa/20231128-armed-groups-carry-out-major-attack-in-northern-burkina-faso-say-security-sources>

⁷² VOA, 'Dozens' Killed in Week of Burkina Faso Attacks: Security Sources, 31.12.2023, <https://www.voanews.com/a/dozens-killed-in-week-of-burkina-faso-attacks-security-sources/7419473.html>

⁷³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2023-20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷⁴ HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso: Massacre Shows Need to Protect Civilians, 29.10.2024, <https://www.hrw.org/news/2024/10/29/burkina-faso-massacre-shows-need-protect-civilians>

⁷⁵ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

⁷⁶ ADF News, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>

⁷⁷ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Burkina Faso: Scaled-up military operations threaten civilians, <https://acleddata.com/2023/12/07/regional-overview-africa-november-2023/>

Tymczasem w dniu 25 lutego 2024 r. doszło do masakry w kilku wioskach w okolicach miejscowości Yatenga, spowodowanej atakiem odwetowym oddziałów VDP. Według różnych szacunków zginęło od 170 do 223 osób, w tym kobiety i dzieci.^{[78][79]}

Akcje pacyfikacyjne armii Burkina Faso oraz ochotników z VDP doprowadziły do kilku masakr wiosną 2025 r. Ofiarami były najczęściej społeczności Fulani i Gourmatche w różnych regionach kraju. Do największej doszło pod koniec maja 2025 r. w Sahelu, kiedy w kilku różnych incydentach zginęło ponad 100 osób, w tym kobiet i dzieci. Ofiary zostały pogrzebane w masowych grobach. Rząd nie przyznał się do winy. Mniejsze ataki miały miejsce także w regionach Komandjari oraz Boucle du Mouhoun.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Burkina Faso znajduje się na liście najbiedniejszych krajów świata. Państwo to jest na skraju katastrofy humanitarnej. Tysiące ludzi i członków sił bezpieczeństwa zginęło, a około 2 mln ludzi przesiedlono i zmuszono do życia w prowizorycznych obozach. Ponad 3 mln dzieci potrzebuje pomocy humanitarnej z powodu trwającego w kraju konfliktu i masowych przesiedleń wewnętrznych.^{[80][81][82]}

Grupy zbrojne, które wciąż przeprowadzają ataki i zajmują nowe tereny, utrudniają przepływ ludzi i towarów. Jednocześnie blokady organizowane przez uzbrojone grupy rebeliantów sprawiają, że w Burkina Faso ograniczony jest dostęp do żywności, wody, elektryczności i podstawowej opieki zdrowotnej. Co najmniej 800 tys. ludzi w ponad dwudziestu miastach zostało odciętych od głównych arterii komunikacyjnych i de facto żyje pod oblężeniem bojowników islamistycznych. Wojna w Ukrainie dodatkowo przyczyniła się do pogłębienia kryzysu humanitarnego w Burkina Faso, które było zaopatrywane w żywność pochodzącą z tego kraju.^{[83][84][85][86]}

⁷⁸ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2023-20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁷⁹ Aljazeera, About 170 people killed in Burkina Faso attacks, regional official says, 03.03.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/3/3/around-170-people-executed-in-burkina-faso-attacks-regional-official-says>

⁸⁰ NRC (Norwegian Refugee Council), The world's most neglected displacement crises 2024, 06.2025, <https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/neglected-2024/nrc-neglected-displacement-crises-report-2024.pdf>

⁸¹ Security in practice, Analiza sytuacji w Burkina Faso pod rządami kpt. Traore, 23.03.2023, https://securityinpractice.eu/analizy/afryka-okiem-analityka/burkina-faso/analiza-sytuacji-w-burkina-faso-pod-rzadami-kpt-traore/#_ftn14

⁸² UNICEF, 14 kryzysów na świecie, o których warto wiedzieć, 02.02.2024, <https://unicef.pl/co-robimy/aktualnosci/news/14-kryzysow-na-swiecie-o-ktorych-warto-wiedziec>

⁸³ Security in practice, Analiza sytuacji w Burkina Faso pod rządami kpt. Traore, 23.03.2023, https://securityinpractice.eu/analizy/afryka-okiem-analityka/burkina-faso/analiza-sytuacji-w-burkina-faso-pod-rzadami-kpt-traore/#_ftn14

⁸⁴ UNICEF, 14 kryzysów na świecie, o których warto wiedzieć, 02.02.2024, <https://unicef.pl/co-robimy/aktualnosci/news/14-kryzysow-na-swiecie-o-ktorych-warto-wiedziec>

⁸⁵ Parlament Europejski, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html

⁸⁶ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

Dodatkowo w wyniku przemocy w Burkina Faso doszło do zamknięcia setek szkół. Aktualnie nie działa co czwarta szkoła, co dotknęło ponad milion uczniów i ponad trzydzieści tysięcy nauczycieli.^[87]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

W Burkina Faso występuje wysokie zagrożenie zamachami terrorystycznymi.^[88]

Ostatni atak terrorystyczny miał miejsce w dniu 25 lutego 2023 r. w wiosce Essakane w północno-wschodniej części Burkina Faso. Zginęło co najmniej 15 osób, a dwie zostały ranne podczas odprawianej mszy świętej.^{[89][90]}

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

W Burkina Faso istnieje realne ryzyko porwań, które jest szczególnie wysokie na północy oraz w południowo-wschodniej części kraju – przy granicy z Nigrem i Beninem. Na północy aktów tych dopuszczają się szczególnie członkowie zbrojnych organizacji z sąsiedniego Mali.^[91]

W dniach 12 i 13 stycznia 2023 r. w Saum – północnej prowincji Burkina Faso – uzbrojeni mężczyźni uprowadzili 50-60 kobiet, które zbierały owoce poza wioską Liki (około 15 km od miasta Aribinda). (12 stycznia porwano 40 kobiet, a kolejne około 20 osób – 13 stycznia 2023 r.). Kilku kobietom udało się uciec i powiadomić służby o porwaniu. Natychmiast po tym armia oraz oddziały cywilne wszczęły poszukiwania na ziemi i z powietrza. Samoloty przeszukiwały obszar z myślą znalezienia wzmożonego ruchu na ziemi. Uprowadzone kobiety mieszkały na obszarze zagrożonym częstymi atakami ze strony grup zbrojnych.^{[92][93][94]}

⁸⁷ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

⁸⁸ US Department of State, Country Report on Terrorism 2022 - Chapter 1 - Burkina Faso, 30.11.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2101544.html>

⁸⁹ Aleteia, Aktualności Atak terrorystyczny w Burkina Faso: 15 zabitych podczas mszy, 26.02.2024, <https://pl.aleteia.org/2024/02/26/atak-terrorystyczny-w-burkina-faso-15-zabitych-podczas-mszy/>

⁹⁰ France24, At least 15 worshippers killed during mass in Burkina Faso church, 25.02.2024, <https://www.france24.com/en/africa/20240225-over-a-dozen-worshippers-killed-during-mass-in-northern-burkina-faso-church-official-says>

⁹¹ DFAT (Department of Foreign Affairs and Trade), Burkina Faso Travel Advice 17.12.2024, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>

⁹² Aljazeera, Burkina Faso: 50 women abducted by suspected rebels, 16.01.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/1/16/presumed-jihadists-abduct-about-50-women-in-burkina-faso-local-sources>

⁹³ Euroactive, Radykalni islamiści, powiązani z Al-Kaidą i tzw. Państwem Islamskim, uprowadzili kilkadziesiąt kobiet w północnym Burkina Faso., 16.01.2023, <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/burkina-faso-dzihadysty-porwali-kilkadziesiat-kobiet/>

⁹⁴ The Guardian, Suspected jihadists kidnap 50 women in Burkina Faso, 16.01.2023, <https://www.theguardian.com/world/2023/jan/16/burkina-faso-suspected-jihadists-kidnap-women>

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

W Burkina Faso w ciągu ostatnich lat dochodziło jedynie do sporadycznych przypadków protestów. Nie odnotowano żadnych ofiar śmiertelnych.^[95]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

W Burkina Faso istnieją przestępcze siatki, zajmujące się handlem narkotykami, bronią i handlem ludźmi. Trudno jednak ocenić ich rzeczywisty zasięg z powodu złej sytuacji bezpieczeństwa i ograniczeń nakładanych na dziennikarzy. Nielegalne organizacje zbrojne działają często na czarnym rynku w sposób podobny do mafii.^[96]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Konstytucja Burkina Faso zapewnia swobodę ruchu wewnętrznego, podróży zagranicznych, emigracji i repatriacji, a rząd generalnie respektuje te prawa. Władze kraju wymagają od obywateli posiadania krajowego dokumentu tożsamości, bez którego obywatele nie mogą przemieszczać się między niektórymi regionami kraju i podlegają aresztowaniu oraz karze grzywny.^[97]

Z powodu działalności terrorystów na północy kraju, ograniczony jest ruch tysięcy mieszkańców wsi. Ze względu na brak bezpieczeństwa rząd ustanowił silnie strzeżone punkty kontrolne na drogach. Władze lokalne wprowadziły zakaz ruchu motocyklowego w regionach Est, Sahel i Nord. Zdarza się, że podróżni są narażeni na płacenie łapówek lub nękanie przez siły bezpieczeństwa w punktach kontrolnych.^[98]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Centralne regiony kraju, powszechnie znane jako płaskowyż Mossi (regiony centralny, środkowo-północny i środkowo-zachodni) są głównymi miejscami pochodzenia migrantów wewnętrznych udających się do regionów zachodnich i południowo-zachodnich. Głównymi przyczynami migracji wewnętrznych jest chęć zatrudnienia się w sektorach rolniczym i górniczym.^[99]

⁹⁵ Parlament Europejski, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html

⁹⁶ Global Crime Index, Burkina Faso, 2023, https://ocindex.enactafrica.org/country/burkina_faso

⁹⁷ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/burkina-faso/>

⁹⁸ USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/burkina-faso/>

⁹⁹ Integral Human Development, Burkina Faso, <https://migrants-refugees.va/country-profile/burkina-faso/>

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

W wyniku pogarszającej się sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w Burkina Faso, tysiące osób zostało zmuszonych do ucieczki. Według UNHCR kryzys związany z przesiedleniami w Burkina Faso jest jednym z najszybciej rozwijających się na świecie. Szacuje się, że powtarzające się ataki zbrojne i starcia międzyetniczne w Burkina Faso spowodowały przesiedlenie mniej więcej 1 na 10 obywateli tego kraju.^{[100][101]} Ponad 2 miliony ludzi zostało przymusowo wysiedlonych ze swoich domów ze względu na brak bezpieczeństwa.^[102]

Około 95% wysiedleńców pozostało w Burkina Faso, ale w miarę pogarszania się sytuacji kraju prawdopodobny jest wzrost liczba uchodźców w krajach ościennych. Ludzie opuszczając swoje domy w poszukiwaniu bezpieczeństwa, przemieszczają się głównie w kierunku ośrodków miejskich.^[103] 96% zarejestrowanych osób wewnątrznie przesiedlonych przebywa w sześciu (z trzynastu) regionach: Nord, Boucle du Mouhoun, Centre-Nord, Nord, Est i Centre-Est.^{[104][105]}

Wiele przesiedlonych kobiet padło ofiarą molestowania i przemocy, w tym przemocy seksualnej. Niektóre z nich uciekają się do kontrowersyjnych strategii radzenia sobie z trudną sytuacją, takich jak seks w celu przetrwania lub wstąpienie do niepaństwowych grup zbrojnych. Przesiedlone dzieci również padają ofiarą rekrutacji i przemocy ze względu na płeć ze strony tych grup.^[106] Szczegółowe informacje na temat warunków życia wewnętrznych uchodźców nie są jednak dostępne.

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Większość osób z Burkina Faso migruje do Wybrzeża Kości Słoniowej. Wśród innych głównych krajów docelowych migrantów z Burkina Faso na kontynencie afrykańskim znajdują się Ghana, Mali, Benin i Niger.^[107]

¹⁰⁰ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

¹⁰¹ UN High Commissioner for Refugees, Factsheet - Burkina Faso / 1 January to 31 May 2022; Burkina Faso; 1 January - 31 May 2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2074779.html>

¹⁰² USAID, Burkina Faso - Complex Emergency Fact Sheet #1, Fiscal Year (FY) 2024,

¹⁰³ UN High Commissioner for Refugees, Factsheet - Burkina Faso / 1 January to 31 May 2022; Burkina Faso; 1 January - 31 May 2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2074779.html>

¹⁰⁴ US Department of State, 2021 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 12.04.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2071149.html>

¹⁰⁵ Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>

¹⁰⁶ IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Burkina Faso, Overview 2024, <https://www.internal-displacement.org/countries/burkina-faso/>

¹⁰⁷ UNI-MERIT, Burkina Faso, <https://www.merit.unu.edu/publications/uploads/1518183366.pdf>

PODSUMOWANIE

30 września 2022 r. miał miejsce w Burkina Faso zamach stanu – drugi w 2022 r. Nowym tymczasowym prezydentem Burkiny Faso został kapitan armii Ibrahim Traore.

Od 2015 r. w Burkina Faso trwa konflikt zbrojny z bojownikami, należącym do radykalnych ugrupowań islamistycznych. **Regiony centralne**, w tym stolica kraju **Wagadugu**, pozostają nadal stosunkowo bezpieczne. Jednak ugrupowania zbrojne zyskują coraz większy wpływ w pozostałej części kraju, szczególnie wzdłuż granic zewnętrznych i na terenach wiejskich.

W regionach ogarniętych rebelią (w szczególności na północy i na wschodzie kraju), istnieje powszechne zagrożenie życia dla ludności cywilnej i dochodzi do masowych i celowych ataków na cywilów. W wyniku pogarszającej się sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w Burkina Faso, dwa miliony osób zostało zmuszonych do ucieczki. Szczegółowe informacje na temat warunków życia wewnętrznych uchodźców nie są jednak dostępne.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA:

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Burkina Faso: Scaled-up military operations threaten civilians, <https://acleddata.com/2023/12/07/regional-overview-africa-november-2023/>
2. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2023-20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
3. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: Burkina Faso, Civilians, 01.01.2023-20.06.2025, dane pobrano 30.06.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
4. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Regional Overview Africa September 2023, 05.10.2023, <https://acleddata.com/2023/10/05/regional-overview-africa-september-2023/>
5. ACLED, Persistent, Expanding, and Escalating Instability, <https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/sahel/mid-year-update/>
6. ADF News, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>
7. ADF News, Government Shakeups in Burkina Faso, Mali Reveal Cracks in Military Rule, 14.01.2025, <https://adf-magazine.com/2025/01/government-shakeups-in-burkina-faso-mali-reveal-cracks-in-military-rule/>
8. ADF, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>
9. ADF, Extremists Threaten to Encircle Burkina Faso's Capital, 10.10.2023, <https://adf-magazine.com/2023/10/extremists-threaten-to-encircle-burkina-fasos-capital/>
10. Africa Center, Burkina Faso Crisis Continues to Spiral, 29.08.2023, <https://africacenter.org/spotlight/burkina-faso-crisis-continues-to-spiral/>
11. Africa News, Burkina Faso: Transition assembly sworn in, 23.03.2022, <https://www.africanews.com/2022/03/23/burkina-faso-transition-assembly-sworn-in/>
12. Aleteia, Aktualności Atak terrorystyczny w Burkina Faso: 15 zabitych podczas mszy, 26.02.2024, <https://pl.aleteia.org/2024/02/26/atak-terrorystyczny-w-burkina-faso-15-zabitych-podczas-mszy/>
13. Aljazeera, About 170 people killed in Burkina Faso attacks, regional official says, 03.03.2024, <https://www.aljazeera.com/news/2024/3/3/around-170-people-executed-in-burkina-faso-attacks-regional-official-says>
14. Aljazeera, Burkina Faso: 50 women abducted by suspected rebels, 16.01.2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/1/16/presumed-jihadists-abduct-about-50-women-in-burkina-faso-local-sources>

15. Amnesty International (AI), Death Sentences and Executions 2021, <https://www.ecoi.net/en/document/2073393.html>
16. Amnesty International (AI), Death Sentences and Executions 2024, 08.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>
17. AP News, Burkina Faso's latest coup leader named transition president, 15.10.2022, <https://apnews.com/article/russia-ukraine-ouagadougou-army-west-africa-61117eda89020549ee119f7d9685bacf>
18. Article 19, Burkina Faso: Military coup is a blow to stability and threatens human rights, 05.10.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2079688.html>
19. BBC News, Burkina Faso attack: At least 160 killed in village raid, 06.06.2021, <https://www.bbc.com/news/world-africa-57368536>
20. BBC News, Military leader dissolves Burkina Faso's government, 07.12.2024, <https://www.bbc.com/news/articles/ckg11z1rn7no>
21. BBC News, Niger, Mali and Burkina Faso to form joint force to fight jihadists, 07.03.2024, <https://www.bbc.com/news/world-africa-68498472>
22. CGRS-CEDOCA (Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (Belgium), Burkina Faso: Situation sécuritaire, 17.09.2024, https://www.cgra.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_burkina_faso._situation_securitaire_20240917.pdf
23. CIA (Central Intelligence Agency), The World Factbook. Burkina Faso, 02.09.2025, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/burkina-faso/>
24. DFAT (Department of Foreign Affairs and Trade), Burkina Faso Travel Advice 17.12.2024, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/africa/burkina-faso>
25. Euroactiv, Burkina Faso: Wojskowy przewrót jeszcze bardziej komplikuje sytuację w Afryce Subsaharyjskiej, 26.01.2022, <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/wojskowy-przewrot-w-burkina-faso-jeszcze-bardziej-komplikuje-sytuacje-z-afryce-subsaharyjskiej/>
26. Euroactive, Radykalni islamiści, powiązani z Al-Kaidą i tzw. Państwem Islamskim, uprowadzili kilkadziesiąt kobiet w północnym Burkina Faso., 16.01.2023, <https://www.euractiv.pl/section/bezpieczenstwo-i-obrona/news/burkina-faso-dzihadysty-porwali-kilkadziesiat-kobiet/>
27. Parlament Europejski, Sytuacja w Burkina Faso po zamachu stanu, Czwartek, 20 października 2022 r. – Strasburg, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0375_PL.html
28. Foreign Policy, Is Africa Corps a Rebranded Wagner Group?, 07.02.2024, <https://foreignpolicy.com/2024/02/07/africa-corps-wagner-group-russia-africa-burkina-faso/>
29. France24, At least 15 worshippers killed during mass in Burkina Faso church, 25.02.2024, <https://www.france24.com/en/africa/20240225-over-a-dozen-worshippers-killed-during-mass-in-northern-burkina-faso-church-official-says>

30. France24, Burkina Faso votes in presidential election in the shadow of jihadist violence, 22.11.2020, <https://www.france24.com/en/africa/20201122-burkina-faso-votes-in-presidential-election-under-shadow-of-jihadist-violence>
31. France24, Dozens killed in attack by armed groups in Burkina Faso, UN says, 28.11.2023, <https://www.france24.com/en/africa/20231128-armed-groups-carry-out-major-attack-in-northern-burkina-faso-say-security-sources>
32. Global Crime Index, Burkina Faso, 2023, https://ocindex.enactafrica.org/country/burkina_faso
33. House of Commons Library, Burkina Faso: Second coup of 2022, 19.10.2022, <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9633/>
34. HRW (Human Rights Watch), Burkina Faso: Massacre Shows Need to Protect Civilians, 29.10.2024, <https://www.hrw.org/news/2024/10/29/burkina-faso-massacre-shows-need-protect-civilians>
35. ICG (International Crisis Group), An Initial Assessment of Burkina Faso's Transitional Leadership, 14.09.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2079016.html>
36. IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Burkina Faso, Overview 2024, <https://www.internal-displacement.org/countries/burkina-faso/>
37. Institute for Security Studies, Security priorities for Burkina Faso's new transition, 13.10.2022, <https://issafrica.org/iss-today/security-priorities-for-burkina-fasos-new-transition>
38. Integral Human Development, Burkina Faso, <https://migrants-refugees.va/country-profile/burkina-faso/>
39. International Crisis Group, On the Horizon: June - November 2025; Burkina Faso, 06.2025, <https://www.crisisgroup.org/sites/default/files/2025-06/oth-burkina-faso-june-2025.pdf>
40. ISW (Institute for the Study of War), 03.07.2024, <https://www.understandingwar.org/backgrounder/africa-file-july-3-2024-boko-haram-resurgence-inim-onslaught-burkina-faso-al-shabaab>
41. Le Monde, Burkina Faso's military leader ousted in second 2022 coup, 30.09.2022, https://www.lemonde.fr/en/le-monde-africa/article/2022/09/30/burkina-faso-soldiers-announce-junta-leader-turned-president-has-been-overthrown_5998728_124.html
42. NRC (Norwegian Refugee Council), The world's most neglected displacement crises 2024, 06.2025, <https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/neglected-2024/nrc-neglected-displacement-crises-report-2024.pdf>
43. PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), Zamach wojskowy w Burkina Faso, 28.01.2022, <https://www.pism.pl/publikacje/zamach-wojskowy-w-burkina-faso>
44. Reuters, Burkina Faso extends junta rule by five years, 26.05.2024, <https://www.reuters.com/world/africa/burkina-faso-extends-junta-rule-by-five-years-2024-05-25/>

45. Security in practice, Analiza sytuacji w Burkina Faso pod rządami kpt. Traore, 23.03.2023, <https://securityinpractice.eu/analizy/afryka-okiem-analitek/burkina-faso/analiza-sytuacji-w-burkina-faso-pod-rzadami-kpt-traore/> ftn14
46. The Guardian, Suspected jihadists kidnap 50 women in Burkina Faso, 16.01.2023, <https://www.theguardian.com/world/2023/jan/16/burkina-faso-suspected-jihadists-kidnap-women>
47. TVPinfo, Dżihadysty zaatakowali cywilów. Jest wiele ofiar, 05.02.2019, <https://www.tvp.info/41168709/dzihadysty-zaatakowali-cywilow-jest-wiele-ofiar>
48. UN High Commissioner for Refugees, Factsheet - Burkina Faso / 1 January to 31 May 2022; Burkina Faso; 1 January - 31 May 2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2074779.html>
49. UN High Commissioner for Refugees, Factsheet - Burkina Faso / 1 January to 31 May 2022; Burkina Faso; 1 January - 31 May 2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2074779.html>
50. UNICEF, 14 kryzysów na świecie, o których warto wiedzieć, 02.02.2024, <https://unicef.pl/co-robimy/aktualnosci/news/14-kryzysow-na-swiecie-o-ktorych-warto-wiedziec>
51. UNI-MERIT, Burkina Faso, <https://www.merit.unu.edu/publications/uploads/1518183366.pdf>
52. US Department of State, 2021 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 12.04.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2071149.html>
53. US Department of State, Country Report on Terrorism 2022 - Chapter 1 - Burkina Faso, 30.11.2023, <https://www.ecoi.net/en/document/2101544.html>
54. USAID, Burkina Faso - Complex Emergency Fact Sheet /1, Fiscal Year (FY) 2024,
55. USDOS (US Department of State), 2023 Country Report on Human Rights Practices: Burkina Faso, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/burkina-faso/>
56. USDOS (US Department of State), Country Report on Terrorism 2023 - Chapter 1 - Burkina Faso, 12.12.2024, <https://www.state.gov/reports/country-reports-on-terrorism-2023/burkina-faso/>
57. VOA (Voice of Asia), News, Burkina Faso's Traore Named Transition President, 14.10.2022, <https://www.voafrika.com/a/burkina-faso-opens-talks-on-future-after-coup-turmoil/6789985.html>
58. VOA, 'Dozens' Killed in Week of Burkina Faso Attacks: Security Sources, 31.12.2023, <https://www.voanews.com/a/dozens-killed-in-week-of-burkina-faso-attacks-security-sources/7419473.html>
59. Voanews, Polls Close in Burkina Faso Elections, 22.11.2020, <https://www.voanews.com/africa/polls-close-burkina-faso-elections>
60. Wikimedia, Map of administrative divisions of Burkina Faso, CC BY-SA 3.0, 29.10.2012,

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Burkina_Faso,_administrative_divisions_-_de_-_colored.svg

61. WNP, Burkina Faso wybiera prezydenta i parlament, 22.11.2020,
<https://www.wnp.pl/rynki-zagraniczne/burkina-faso-wybiera-prezydenta-i-parlament,433186.html>